Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Siemer.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o coléna 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care-di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etaţiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr.
Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 130. Braşovŭ, Lunĭ-Marţĭ, 15 (27) Iunie 1893.

Sĕrmanii Moţĭ!

Braşovŭ, 13 Iunie v.

Duşmănia adversarilorŭ noştri faţă de poporulŭ românescŭ a ajunsŭ până la glonţŭ. Acésta ni-o dovedesce şi nóua vĕrsare de sânge, ce s'a întêmplatŭ ḑilele acestea în munţii apusenĭ, — vĕrsare, căreia au căḑutŭ victimă mai multe vieţĭ românescĭ.

Până în momentulŭ de faţă încă n'amŭ primitŭ unŭ raportŭ specialŭ în privinţa acestui casŭ, atâtŭ de tragicŭ şi revoltătorŭ. Vedemŭ însĕ, că foile maghiare grăbescŭ şi de astădată a lua în apĕrare pe ucigaşii ungurĭ, presentândŭ lucrulŭ astfeliu, ca şi cum totŭ numai „sĕlbaticii Valahĭ“ ar fi fostŭ de vină. După raporturile acestorŭ foi, — în a cărora extremă tendenţiositate şi rea voinţă faţă de Românĭ n'avemŭ sĕ ne îndoimŭ de-altmintrelea nicĭ unŭ momentŭ, — lucrulŭ ar sta astfeliu:

Mercurĭ nóptea, în 21 Iunie n. c., „mai bine de o sută de Valahĭ din Roşia, înarmaţĭ din crescetŭ până'n tălpĭ“, ar fi năvălitŭ asupra vigililorŭ erarialĭ din muntele Scărişórei, atacându-i. Aceştia însĕ, avêndŭ de mai 'nainte cunoscinţă despre urzirea „complolui“, îi aşteptară cu armele la mână. Când Românii au năvălitŭ asupra lorŭ, ceia au descărcatŭ armele. Românii atuncĭ au începutŭ şi ei sĕ împusce. După o scurtă încăerare, Românii s'au retrasŭ şi s'au refugiatŭ la casele lorŭ. Pe câmpulŭ de luptă au rĕmasŭ mai mulţĭ morţĭ şi răniţĭ. După telegramele de până acum, au fostŭ împuşcaţĭ şépte Românĭ. După unŭ altŭ raportŭ telegraficŭ însĕ, ce 'i se trimite din Turda ḑiarului „Magyar Hirlap“, dintre Românĭ au rĕmasŭ morţĭ doi inşĭ, ér alţĭ doi au fostŭ greu răniţĭ. Intre vigilii de pădure încă au fostŭ câţiva inşĭ uşorŭ răniţĭ.

Aşa descriu foile ungurescĭ nóua vĕrsare de sânge dela Scărişóra. Ele mai adaugă, că „Valahii“ suntŭ liniştiţĭ acum, dér „nu se póte omulŭ încrede în ei, deóre-ce atitudinea lorŭ e încă şi astăḑĭ ameninţătóre“. Incunosciinţatŭ fiindŭ despre acésta, ministrulŭ ungurescŭ de agricultură a datŭ ordinŭ telegraficŭ, ca sĕ se trimită la faţa locului putere armată. Se asigură, că a şi plecatŭ în urma acésta din Turda o trupă mai mare de gendarmĭ, sub conducerea unui locotenentŭ.

Orĭ câtŭ de tendenţiósă ar fi espunerea acésta a foilorŭ ungurescĭ, din ea ne putemŭ face o închipuire destulŭ de fidelă despre adevĕrata stare a lucrului.

Scimŭ, că nenorociţii noştri Moţĭ din munţii apusenĭ suntŭ daţĭ pradă urgiei guvernului ungurescŭ, care fără nicĭ o milă i-a dusŭ la sapă de lemnŭ şi-i tiranisézā ḑi de ḑi în mĕsură totŭ mai mare. Li-a interḑisŭ întrebuinţarea munţilorŭ, ceea ce pentru Moţĭ însémnă a-i desmoşteni în modulŭ celŭ mai crudŭ, a-i scóte din patria lorŭ, căcĭ muntele este patria Moţului.

Astăḑĭ sórtea Moţilorŭ noştri din munţii apusenĭ este sórtea celui mai nenorocitŭ poporŭ din lume. Traiulŭ vieţei li s'a făcutŭ imposibilŭ, căcĭ ei nu aveau altŭ câmpŭ de a-şĭ agonisi pânea lorŭ, decâtŭ munţii. Astăḑĭ nu mai are bietulŭ Moţŭ de unde-şĭ aduce nicĭ măcarŭ unŭ lemnŭ de focŭ; n'are unde-şĭ pasce o óiă, orĭ unŭ viţelŭ; nu mai póte vêna nicĭ măcarŭ unŭ iepure. Li-s'au luatŭ munţii, — li-s'a luatŭ totŭ.

In asemenĭ împrejurărĭ tirane şi crudele, cine s'ar mai puté mira, décă acestŭ poporŭ blândŭ şi nenorocitŭ s'ar vedé împinsŭ chiar şi la comiterea vre-unui pasŭ desperatŭ? Lorŭ nu le rĕmâne alta, decâtŭ séu sĕ piéră de fóme, séu sĕ ia lumea în capŭ şi sĕ-şĭ părăséscă ţéra strămoşilorŭ sĕi: sĕ părăséscă acea romantică „patriă a lui Iancu“, pe ale căreia regiunĭ stâncóse, înainte de asta cu 45 de anĭ, a luptatŭ cu atâta bravură pentru dreptŭ şi libertate?

Nu este óre de sute şi mii de orĭ mai sfântŭ, mai dreptŭ şi mai firescŭ, ca mai bine sĕ fiă huiduitŭ tiranulŭ, mai bine asupritorulŭ, decâtŭ vechiulŭ şi credinciosulŭ apĕrătorŭ alŭ ţĕrei?

Nu; de-unŭ asemenĭ pasŭ desperatŭ, în împrejurărĭ atâtŭ de desperate, nu ne-amŭ puté mira, deşi în casulŭ de faţă absolutŭ de locŭ nu-lŭ credemŭ admisibilŭ.

Ne mirămŭ însĕ, că în mijloculŭ atâtorŭ popóre marĭ şi culte, se toleréză asemenĭ stărĭ de lucrurĭ, carĭ prin vitregitatea şi tirăniile lorŭ blaméză epitetul veacului, căruia pe nedreptulŭ 'i s'a ḑisŭ, că este seculŭlŭ culturei şi libertăţii popórelorŭ.

O, Iancule! De-ai învia Tu din mormêntŭ şi ai vedé sórtea ostaşilorŭ Tĕi de odinióră, ai plânge şi — de ruşine şi durere, ai intra érăşĭ în mormêntŭ!

CRONICA POLITICĂ

— 14 (26) Iunie.

Cetimŭ în *„Gazeta Bucovinei“*, că **Societatea politică „Concordia“** din Bucovina, va ţiné o adunare generală în *11 Iulie* st. n. Din incidentulŭ acesta „Gaz. Buc.“, vorbindŭ de principiile luptei Românilorŭ din Bucovina ḑice între altele: In acestŭ punctŭ se lovescŭ, precum vedemŭ, o serie de idei, carĭ cadŭ tóte *în sfera organisării* lucrărilorŭ nóstre în ţĕră, organisare de care s'a pomenitŭ şi la adunarea trecută. Reamintimŭ acéstă ideiă, pentru-că ea este unulŭ din multele puncte de vedere, una din cele mai importante chestii, de care trebue sĕ ne ocupămŭ şi a cărei resolvare nicĭ n'a fostŭ încercată. *Fiindŭ organisaţĭ mai bine, vomŭ şi dispune de mai multe mijlóce pentru a trezi mai cu succesŭ consciinţa de némŭ acolo unde ea slăbesce orĭ s'a perdutŭ chiar.* Căcĭ ne înşelămŭ rĕu, décă credemŭ, că fără de o organisaţiă solidă vomŭ puté accelera, până la gradulŭ, ca sĕ fimŭ mulţumiţĭ, procesulŭ de desvoltare politică a poporului. In Boemia totŭ poporulŭ este ca unŭ trupŭ, unŭ faptŭ mai energicŭ scutură totŭ poporulŭ, ca o sguduitură nervósă întregŭ trupulŭ; dér acelŭ poporŭ este şi fórte cultŭ şi bogatŭ; noi trebue sĕ înlocuimŭ prin munca şi răbdarea omului cultŭ, ce acolo face spontanŭ însuşĭ poporulŭ întregŭ. De acésta datoriă trebue sĕ ne pĕtrundemŭ adêncŭ pentru-că e numai naturalŭ, ca în lupta pentru existenţă a orĭ-cărei colectivităţĭ de fiinţe partea cea mai inteligentă sĕ fiă cea mai activă.

*

Nu puţină supĕrare au produsŭ în céta şoviniştilorŭ maghiarĭ energicele protestărĭ, ce le-a ridicatŭ d-lŭ *Franciscŭ Hossu Longinŭ* din Deva în adunarea mai recentă a **comitatului Hunedórei**. „Magyar Hirlap“ dela 25 Iunie, după ce consacra unŭ articulŭ de fondŭ în onórea contelui *Kun Kocsard*, ca celui mai zelosŭ şi mai devotatŭ maghiarisatorŭ, revine asupra cunoscutei propunerĭ, de-a se trimite o deputaţiune, care *în numele comitatului* sĕ felicite pe numitulŭ conte, din incidentulŭ aniversărei sale de 90 de anĭ. „Acéstă propunere“, adauge fóia ungurésca, „nu i-a convenitŭ advocatului Franciscŭ Hossu, care ca *agitatorŭ valahŭ* şi până acum şi-a făcutŭ unŭ tristŭ renume (sic!). Acestŭ domnŭ bunŭ a protestatŭ în contra propunerei, de-a se aduce astfelŭ de onorurĭ lui Kun Kocsárd; deórece, după elŭ, comitatulŭ Hunedórei este unŭ co-

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

ESCURSIUNI

pe munţii ţĕrei Bârsei şi ai Făgăraşului

de

Ioanŭ Turcu.

III. Pétra Craiului, (înălţimea 2241 m.) Munţĭ stâncoşĭ, cu împregiurimile lorŭ. (O schiţă istorică a comunei Zêrneştĭ).

Josŭ la pólele Petrei Craiului, în muntele „Vlăduşca“, pe teritoriulŭ comunei Peşterea, se află clădită din lemnŭ o casă a societăţei carpatine transilvane. Şi este tare la loculŭ sĕu, acéstă casă aicĭ, căcĭ turiştii, carĭ voescŭ sĕ iasă susŭ la piramidă, pe vêrfulŭ Petrei, rĕmânêndŭ de regulă peste nópte în acéstă casă, în diminéţa ḑilei următóre, recreaţĭ de oboséla drumului de până aci, esŭ apoi la vêrfulŭ Petrei, mai pe odihnite şi fără sĕ se încordeze pré tare.

Escursiunile la Pétra Craiului se facŭ de regulă şi mai cu înlesnire trecêndŭ prin comuna Zêrneştĭ.

Noi, după cum am arătatŭ în partea a doua a acestei scrierĭ, în 29 Iunie 1888, nu am rĕmasŭ peste nópte la casa societăţii carpatine, ci ne-am reîntorsŭ la cuartirele nóstre, la vama dela „Cruce“, din Branulŭ superiorŭ. Urmările acestei reîntórcerĭ le-amŭ şi simţitŭ apoi pré aspru în ḑiua următóre. Sciindŭ, că de aci încolo se începŭ greutăţile lucrărei nóstre, căcĭ aveamŭ sĕ continuămŭ marcarea pe locurĭ înalte şi fórte primejdióse, în 30 Iunie desŭ de diminéţă, după ce ne-amŭ făcutŭ gata de plecare, noi, membrii presenţĭ ai comisiunei ungare, cam aşa din glumă, séu şi din curiositate, ne-amŭ mĕsuratŭ cu cumpăna decimală dela vamă. Amŭ trasŭ: eu 71 chile, inginerulŭ reg. e Kovács 74, căpitanulŭ ces. şi reg. Şandru 79 şi Belle, prim-pretorele Branului 99 chile.

Am plecatŭ apoi către Pétra Craiului şi, după o călĕtoriă călare de 3 óre, amŭ ajunsŭ la pólele Petrei în muntele Vlăduşca, în apropierea casei societăţii carpatine.

Pétra Craiului, aflătóre între comuna Zêrneştĭ şi comunele Branului, are o înălţime de 2241 metri şi formézā unŭ colosŭ de stâncă de sine stătătorŭ, între muntele Bucecíu şi munţii Făgăraşului, estinḑêndu-se în direcţiune dela Nordŭ spre Sudŭ către România, dela Zêrneştĭ până la comuna Rucărŭ în România.

Pétra Craiului are douĕ părţĭ, carĭ se despartŭ una de alta în punctulŭ dela *„Turnŭ“*, din despicătura acestorŭ părţĭ numită „Crepătura“. Partea primă a Petrei, sub numirea de *Bârcu*, la pólele căreia e situată comuna Zêrneştĭ, este mai mică (cota 2068 m) şi se estinde dela rîulŭ Zêrneştilorŭ, în direcţiune dela ostŭ spre vestŭ, până la *„Crepătură“*. In partea de dincolo de Crepătură, formândŭ cu partea primă aprópe unŭ unghiu dreptŭ, se estinde dela nordŭ spre sudŭ a doua parte a Petrei, care este mai înaltă şi care formézā adevĕrata „Pétra-Craiului“.

O formaţiune propriă şi unică în feliulŭ sĕu are Pétra Craiului, ceea ce pré bine îi caracterisézā şi numirea de „Pétra Craiului“, căcĭ privită şi de josŭ şi de susŭ, este măestósă, este impunĕtóre. Nu este munte, ci este adevĕratŭ o pétră colosală; unŭ lanţŭ de stâncĭ înşirate strînsŭ una lângă alta, carĭ înălţându-şĭ mândru fruntea până la mărimea arătată mai susŭ, la raḑele sórelui, şi cu deosebire la lumina lunei, oferă privitorului unŭ aspectŭ pomposŭ, înfrumseţatŭ de lumină argintiu-sclipitóre, ce o rĕsfrângŭ dela sine măestósele stâncĭ ale Petrei Craiului.

Dela punctulŭ din Vlăduşca (stêlpulŭ 200), linia de frontieră se ridică spre vestŭ pe cósta Petrei Craiului, până la înălţimea dela piramidă, unde este punctulŭ trigometricŭ cu stêlpulŭ de frontieră Nr. 201, şi de aicĭ apoi duce peste ascuţita creastă a Petrei Craiului, pe de-asupra primejdióselorŭ prăpăstii, în direcţiune sudică până la punctulŭ 202, sub care la piciorulŭ Petrei, în prăpastia de josŭ spre vestŭ, se află verdele piscŭ alŭ *Tămaşului*, acoperitŭ de întinse pădurĭ de bradŭ şi de păşunĭ grase de munte.

In astfelŭ de împregiurărĭ, comisiunea şi mulţimea de lucrătorĭ trebuincioşĭ, sciindŭ, că aḑĭ, în 30 Iunie 1888, este a se marca linia de frontieră pe primejdióса créstă a Petrei Craiului, erau cu toţii fórte îngrijaţĭ. Aveamŭ sĕ aşeḑămŭ la piramidă, în punctulŭ 201, şi apoi dé-supra Tămaşului, în punctulŭ 202, câte-unŭ mare stêlpŭ de ştejarŭ, anume pregătiţi spre acésta. Pentru ca aceste grele lucrărĭ sĕ se pótă face într'o ḑi, s'au luatŭ din bună vreme mĕsurĭ,

mitatŭ valahŭ şi ca atare nu póte tracta cu recunoscinţă pe acela, care tótă averea sa şi-a dăruit'o pentru şcóle reformate şi pentru alte asemenĭ institute, carĭ au de scopŭ maghiarisarea Valahilorŭ.“ Cu multă satisfacţiă spune apoi „Magyar Hirlap“, că viceşpanulŭ numai decâtŭ „a respinsŭ declaraţiunile agitatorului“ şi adunarea a primitŭ propunerea de-a se felicita marele Mecenate alŭ Kulturegylet-iştilorŭ.

*

Resultatele **alegerilorŭ parţiale** (balotagiu) din **Germania**, cunoscute până acum, suntŭ: conservativĭ 5, partida imperiului 2, liberalĭ-naţionalĭ 13, uniunea liberală 5, partida poporală liberală 6, partida poporală din sudŭ 3, centrulŭ 5, apoi 3 Polonĭ, 3 antisemiţĭ şi 18 democraţĭ sociali. Până acum suntŭ aleşĭ definitivĭ: 284 candidaţĭ, şi adecă: 55 conservatorĭ, 14 din partida imperiului, naţionalŭ-liberalĭ 29, uniunea liberală 8, partida poporală liberală 6, partida sudică germană 7, centrulŭ 86, uniunea bavaresă 4, Polonĭ 15, Danesĭ 3, antisemiţĭ 6, Guelfi nicĭ-unulŭ, Alsaţianĭ 9 şi *democraţĭ sociali 42.*

*

Ţiarele streine aducŭ scirĭ despre unŭ **conflictŭ între Anglia şi Turcia.** Causa acestui conflictŭ este următórea: Tribunalulŭ supremŭ din Constantinopolŭ a judecatŭ la mórte 17 creştinĭ armenĭ, carĭ au afişatŭ placate de protestare contra Armenilorŭ mohamedanĭ, pentru că aceştia, din ură, au aprinsŭ casa societăţiĭ armene de convertire din Merzivan. Pedépsa e motivă cu crima de lesa majestate. Guvernulŭ otomanŭ vede cu ochĭ rĕi raporturile frăţescĭ dintre Armenii creştinĭ şi protestanţii streinĭ, şi califică de agitaţiă contra statului tendinţele Congregaţiilorŭ englese şi americane de-a unì biserica arménă cu protestantismulŭ din Orientŭ. Contra sentinţei de mórte Anglia se pregătesce a protesta şi, după cum a declaratŭ secretarulŭ ministeriului englesŭ de esterne, îşĭ va pune în cumpănă tótă puterea şi influinţa, ca sentinţa sĕ nu se esecute. Guvernulŭ englesŭ urgitéză şi întrevenirea Germaniei, provocându-se la sentimentele protestante ale împĕratului. Conflictulŭ care e de natură religióşă, se crede, că nu va avé urmărĭ rele pentru raporturile politice.

*

Presidiulŭ internaţionalei din Parisŭ în adunarea sa din Sâmbăta trecută a lansatŭ unŭ **manifestŭ cătră social democraţiĭ din Europa.** Acestŭ manifestŭ se încheiă cu următórele frase: 1, Lucrătorii francesĭ se simtŭ una cu socialiştii din Belgia în contra dinastiei de Coburg: 2, ei se simtŭ una cu lucrătorii şi socialiştii din Italia în contra monarchiei de sub casa de Savoa: 3, Ei se simtŭ una cu socialiştii din lumea întrégă în contra claselorŭ domnitóre şi avute şi 4, ei simtŭ una cu socialiştii germanĭ în luptă contra imperiului germanŭ. — „Schwäbische Mercur“, aducêndŭ aceste puncte din manifestŭ, face unŭ apelŭ cătră Germanĭ, ca sĕ împedece din tóte puterile rĕuşita candidaţilorŭ socialiştĭ la alegerile de balotagiu, dicêndŭ, că aceştia ţîntescŭ la peirea imperiului germanŭ. Parola la alegerĭ sĕ fiă pentru toţĭ: Unitate în lupta contra democraţiei sociale.

*

Intr'o şedinţă a scupştinei sêrbescĭ s'a primitŭ, după viue desbaterĭ, **proiectulŭ de adressă**, în care se cere între altele punerea în stare de acusaţiune a fostului cabinetŭ liberalŭ Avacumovicĭ. In introducere la acestŭ proiectŭ se face elogiurĭ regelui Alexandru, că a scăpatŭ ţéra de unŭ regimŭ detestabilŭ. „Scupştina naţională declară tot-deodată, că aceia, carĭ au formatŭ acestŭ regimŭ, sĕ nu rĕmână nepedepsiţĭ, de aceea e hotărîtă, că încă în cursulŭ acestei sesiunĭ sĕ facă întrebuinţare de dreptulŭ, ce i-lŭ dă constituţiunea şi sĕ ridice acusa în contra fostului regimŭ şi sĕ-lŭ dea pe mâna justiţiei...“ Probabilŭ, că acusa va fi ridicată în contra tuturorŭ membrilorŭ ministeriului Avacumovicĭ, şi adecă: foştii ministrii: Gvozdicĭ, comerciu; Alcovicĭ, lucrărĭ publice; Georgevicĭ, de instrucţiune, Ribarac, de interne, Belicicovicĭ, de justiţiă şi generalulŭ Boghicevicĭ, de rĕsboiu. Acesta din urmă e greu invinuitŭ prin măcelulŭ dela Goraviţa, unde soldaţii apărêndŭ casa comunală, au împuşcatŭ 16 ţĕranĭ şi au rănitŭ 32.

„Ioanŭ Rusu“.

Sub titlu acesta „*Budapesti Hirlap*“ dela 25 Iunie publică o corespondenţă din Cluşiu de următorulŭ cuprinsŭ:

Cluşiu, 24 Iunie.

Aşa credŭ, că facŭ unŭ serviţiu publiculŭ, când îi atragŭ atenţiunea la împrejurarea de mare însemnătate, la *implerea scaunului metropolitanŭ din Blaşiu*

Erĭ am fostŭ încunosciinţatŭ de-unŭ fruntaşŭ alŭ bisericei greco-catolice, că guvernulŭ are de gândŭ sĕ numéscă în fruntea Metropoliei, din care face parte Lucaciu, pe protopopulŭ *Ioanŭ Rusu* din Sibiiu. M'am minunatŭ de acéstă declaraţiă şi m'am minunatŭ şi mai tare, că numitulŭ protopopŭ a umblatŭ deja şi la guvernŭ, ca sĕ ia *promisiunea obligătóre.* La observarea mea, că *Rusu* nu duce în scaunulŭ metropolitanŭ nicĭ autoritate, nicĭ sciinţă, pe lângă că dintre cei trei candidaţĭ a primitŭ cele mai puţine voturĭ: omulŭ meu a rĕspunsŭ, că guvernulŭ vré pace cu orĭ-ce preţŭ şi asta voesce s'o facă cu unŭ omŭ fără colóre, cum este *Rusu*, gândindŭ, că aşa o póte ajunge mai uşorŭ.

Faţă cu acésta eu potŭ susţiné, că *Rusu nu este omŭ fără colóre*, ci dimpotrivă, are colóre politică determinată, despre ceea ce şi contele Albin Csáky trebue sĕ aibă cunoscinţă, deóre-ce chiar elŭ a opritŭ din şcóle „*Istoria poporului românŭ*“, scrisă de Rusu în anii 60; însuşĭ pe Rusu l'a lipsitŭ, cu doi anĭ mai înainte, de catedra de limba română dela gimnasiulŭ de statŭ din Sibiiu. Că de ce s'au întêmplatŭ tóte acestea, de bună sémă o scie mai bine deşteptulŭ nostru ministru de culte.

Imprejurarea, că *Rusu* vorbesce destulŭ de bine limba statului, nu póte fi calificaţiă suficientă în împrejurărĭ atâtŭ de serióse, ca sĕ capete demnitatea de Mitropolitŭ, pentru care n'au votatŭ, atâtŭ membrii clericĭ, câtŭ şi laicĭ, pentru Ioanŭ *Szabo*, candidatulŭ celŭ mai naturalŭ, pentru că acesta a cut-zatŭ sĕ suspendeze din postŭ pe Lucaciu. In capulŭ unei astfelŭ de biericĭ a pune — deşi fără colóre politică — pe unŭ astfelŭ de Românŭ, arŭ fi unŭ felŭ de sinucidere naţională. Aicĭ trebue unŭ capŭ bisericescŭ cu colóre politică hotărîtă, ba chiar *cu colóre şovinistă maghiară*, care cu mână tare sĕ înfrêneze preoţimea şi învĕţătorimea agitatóre. Décă unŭ astfelŭ de omŭ nu se află în părţile ardelene — unde întru adevĕrŭ nicĭ nu se află — atuncĭ sĕ ne aducă unŭ preotŭ maghiarŭ din ţéra mamă şi sĕ-lŭ pună în scaunulŭ metropolitanŭ din Blaşiu. Acolo suntŭ *Firczak*-ii, *Drohobeczky*-iĭ, ei după confesiă suntŭ greco catolicĭ şi patrioţĭ fără prihană.

E o ficţiune gólă a pune în scaunulŭ metropolitanŭ din Blaşiu, pe unŭ Românŭ. **Nicĭ o lege, ci numai o datină greşită, numesce acéstă biserică, „biserică greco-catolică română“.** Ea este confundată cu biserica română greco-orientală, care de faptŭ a fostŭ înarticulată în lege.

Poftiţĭ şi puneţĭ în scaunulŭ metropolitanŭ din Blasiu, pe unŭ *omŭ cu sentimente maghiare*; poftiţĭ şi scóteţĭ pe cei 60,000 Maghiarĭ de sub autoritatea metropolitului gr. or. din Sibiiu şi creaţĭ pentru ei o biserică gr. or. *maghiară*, — atuncĭ cestiunea valahă din Ardélŭ va fi pe jumĕtate resolvată. Cu procese de pressă, cu secuestrare de memorande, n'o veţĭ deslega nicĭ odată. K.

Mişcarea studenţilorŭ din România.

„Românulŭ“ dela 24 Iunie n. c. împărtăşesce hotărîrile, ce le au luatŭ studenţii universitarĭ românĭ. în întrunirea lorŭ de Vinerĭ séra, Intrunirea s'a ţinutŭ în palatulŭ Universităţii, sub presidiulŭ d-lui M. G. Băileanu. La propunerea comisiunei de cincĭ, însărcinată cu organisarea unei mişcărĭ naţionale, studenţii au luatŭ următórele hotărîrĭ, pe carĭ „Românulŭ“ le reasuméză astfelŭ:

Nu se face în decursulŭ verei nicĭ o manifestaţiune de stradă. Se organiséză însĕ conferinţe naţionale, ţinute de studenţĭ, în întréga ţéră, spre a se arăta trista posiţiă a Românilorŭ de peste munţĭ, a cărorŭ esistenţă este periclitată, ér împreună cu dênşii suntŭ periclitaţĭ şi Românii liberĭ în esistenţa lorŭ. Alăturĭ cu conferinţele, se vorŭ scrie în acestŭ sensŭ câte trei articole pe sĕptĕmână, în diferite ţiare din ţéră. Se va trimite unŭ manifestŭ la tóte universităţile din Europa, cărora sĕ le tragă atenţiunea asupra actelorŭ de nedreptate, ce se esercitéză din partea Maghiarilorŭ asupra Românilorŭ; se va accentua cu deosebire faptulŭ, că cei patru-ţecĭ de studenţĭ românĭ, carĭ, basaţĭ pe documente oficiale, au redactatŭ anulŭ trecutŭ „Replica“, la rĕspunsulŭ ce studenţii maghiarĭ au făcutŭ „Memoriului“ apărutŭ acum doi anĭ. Totodată se va adresa unŭ manifestŭ specialŭ şi cătră studenţii maghiarĭ, cărora sĕ li-se atragă atenţiunea, că atitudinea luată de guvernulŭ maghiarŭ faţă de celelalte naţionalităţĭ din Ungaria, în specialŭ faţă de Românĭ, este de natură d'a periclita însă-şĭ esistenţa Maghiarilorŭ. Deşi studenţii românĭ suntŭ apróape sigurĭ, că acestŭ demersŭ nu va avé nicĭ unŭ succesŭ în favórea lorŭ, ei, din contră, studenţii maghiarĭ vorŭ fi gata a le rĕspunde în batjocură şi cu injurii, dênşii ţinu totuşĭ a face şi acestŭ pasŭ extremŭ, deórece voescŭ, ca acţiunea lorŭ, sĕ fiă câtŭ se póte de démnă, sinceră şi legală.

SCIRILE ŢILEI.

— 14 (26) Iunie.

Alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ S. Sebeşului suntŭ convocaţĭ într'o adunare, pe *Joi 29 Iunie* s. n.. în *S.-Şebeşŭ*, pentru alege doi delegaţĭ la conferenţa naţională.

—x—

Numai înainte! Cetimŭ în foile ungurescĭ, că din incidentulŭ adunărei de protestare din Boroşineu, autorităţile maghiare au făcutŭ arătare contra următorilorŭ domnĭ: Vasile *Bălanŭ*, preotŭ, *Todoranŭ*, învĕţătorŭ, Ioanŭ *Cornea*, preotŭ, Vasilie *Zsiros*, protopopŭ, *Milovanŭ*, preot, *Boroşŭ*, învĕţătorŭ şi contra advocatului *Popŭ* din Aradŭ. Motivulŭ arătărei este „agitaţia“ contra guvernului, Maghiarilorŭ şi Jidanilorŭ. — Nu-i vorbă, scie guvernulŭ de ce trebue sĕ înfiinţeze nouĕ închisorĭ de statŭ.

—x—

Biblioteca regretatului Gr. Brătianu, fostŭ preşedinte alŭ Ligei a fostŭ cumpĕrată, după cum cetimŭ în „Universulŭ“ la licitaţiă, de librarii Steinberg şi Alcalay, cu preţulŭ de lei 3500. Acéstă bibliotecă a fostŭ rĕscumpĕrată cu preţulŭ de lei 4200, de cătră d. L. Cazzavilan, directorulŭ ţiarului „Universul“ care a oferit'o gratuitŭ Ligei pentru unitatea culturală. Biblioteca de mai susŭ are o valóre reală de celŭ puţinŭ 20,000 lei şi va fi de mare folosŭ pentru Ligă. Décă d. Cazzavilan a făcutŭ acésta, este că a credutŭ a împlini una din dorinţele rĕposatului Gr. Brătianu, care a muncitŭ atâta pentru ridicarea şi apărarea neamului românescŭ, încheiă numiculŭ ţiarŭ.

—x—

Episcopulŭ Strossmayer şi Dr. A. Starcevicĭ, aceştĭ doi conducĕtorĭ ai fracţiunilorŭ opoziţionale croate, s'au împăcatŭ. Despre acésta împăcare scriu foile croate următórele: Indată ce ajunse în Cramina-Tepliţa, întră mai întêiu în biserică şi apoi se duse la Starcevicĭ. Când 'lŭ observă pe acesta, ţise: „Iată-mĕ, frate! Voescŭ ca episcopŭ sĕ fiu celŭ dintêiu, care aduce pacea!“ Starcevicĭ adênciŭ emoţionatŭ, întinse óspelui mâna. Ambii barbaţĭ rĕmaseră singurĭ împreună mai multŭ ca la o jumĕtate de óră.

—x—

Urcarea salarelorŭ învĕţătorescĭ. Din comitatulŭ Hunedórei se scrie „Telegrafului Românŭ“, că protopresbiterului gr. or. din Dobra, Romulŭ de Crainicŭ, i-a succesŭ, intervenindŭ pe lângă comunele parochiale, a ridica în întregŭ tractulŭ salarele învĕţătorescĭ la minimulŭ de fl. 300, pretinsŭ de lege, unde acésta n'a fostŭ şi până acum. Astfelŭ protopresbiteratulŭ Dobrei este asiguratŭ cu şcólele sale.

—x—

Grozavă nenorocire. Cuirasatulŭ englesŭ „*Victoria*“ s'a cufundatŭ în apropiere de Tripoli din Siria, în urma unei ciocnirĭ cu cuirasatulŭ „*Camperdown*“, Amiralulŭ Tryon, comandantulŭ escadrei din Mediterană, care se afla pe bordulŭ Victoriei, a peritŭ împreună cu 400 ómenĭ. Ciocnirea între cuirasatele „Victoria“ şi „Camperdown“ s'a întêmplatŭ după amiaţĭ, în timpulŭ unei manevre. „Victoria“ a fostŭ isbită în flancŭ şi s'a

---

ca stêlpulŭ Nr. 201 sĕ se scóţă la piramidă, ĕră celŭ cu Nr. 202 sĕ se scóţă la respectivulŭ punctŭ pe vêrfulŭ Petrei Craiului, dându-se spre acésta muncitorĭ din ajunsŭ.

In 30 Iunie diminéţa, pe la 10 óre, comisiunea internaţională de demarcare se afla încă în valea din muntele Vlădueca, dela pólele ostice ale Petrei Craiului. Toţĭ priviamŭ spre falnicŭlŭ vêrfŭ şi spre ameninţătórea créstă a Petrei, ér pe cóstele cele fórte ţepişe ale Petrei se vedeau numĕroşĭ lucrătorĭ, carĭ tăiau pădurea în direcţiunea liniei şi carĭ mai susŭ, în direcţiunile corespundĕtóre, cu marĭ sforţărĭ, schimbându-se în continŭ unulŭ pe altulŭ, duceau cei doi stêlpĭ cătră loculŭ destinaţiunei lorŭ.

După aşeḑarea stêlpului Nr. 200 din vale şi după unŭ dejunŭ întăritorŭ, membrii comisiunei, punctŭ la 12 óre din ḑi amŭ pornitŭ spre a ne sui şi a ne împlini lucrarea la cele 2 puncte din créstа Petrei Craiului. Membrii presenţĭ ai comisiunei erau din partea Ungariei: eu, ca protonotarŭ alŭ comitatului Făgăraşului; căpitanulŭ c. r. de mapare *Şiandru*; inginerulŭ r. *Kovacs* şi primpretorele branului *Alecsandru Belle.* Din partea României erau: maiorulŭ inspectorŭ *Segarcianu*, căpitanulŭ de topografiă *Spiroiu* şi căpitanulŭ de dorobanţĭ *Teodorŭ Ionescu.*

Incă înainte de pornire, locuitorii cunoscuţĭ cu posiţia locului, ne spuneau, că până la piramidă trebue de regulă cam 4 óre spre a nu se prea eşofa călĕtorulŭ, ĕră dela piramidă încolo pană la punctulŭ 202, din causa grózniceloru prăpăştii şi formaţiunea ascuţită a crestei Petrei Craiului, mai că nu este posibilŭ sĕ trécă nicĭ măcarŭ omulŭ, fără de nicĭ o povară, fiindŭ acéstă direcţiune şi aşa numai prea rarŭ umblată, de câte-unŭ anumitŭ vênătorŭ mai dedatŭ cu atarĭ escursiunĭ primejdióse.

Toţĭ grăbiau, ca sĕ nu întârḑie cu timpulŭ. Mai întêiu a pornitŭ căpitanulŭ c. r. Şiandru şi îndată după elŭ amŭ plecatŭ eu; apoi maiorulŭ Segarcianu şi toţĭ ceilalţĭ membri. Şiandru înainta cu marĭ paşĭ spre loculŭ destinatŭ şi toţĭ ceialalţĭ se siliau după elŭ, însĕ abia după o jumĕtate óră de suitŭ, au şi începutŭ a nu mai ţiné pasŭ unii cu alţii.

(Va urma.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

înecatŭ în mai puţinŭ de 15 minute, până la o adêncime de 150 metri resturnată. Afară de admiralulŭ Tryon, s'a mai înecatŭ unŭ preotŭ, inginerulŭ-şefŭ, unŭ locotenentŭ şi 8 elevĭ. Se crede, că numĕrulŭ înecaţilorŭ este de 430, însĕ se póte, ca câţiva din ei sĕ fi fostŭ scăpaţĭ de celelalte corăbii ale escadrei. Afară de echipagiu mai erau pe bordŭ 103 soldaţĭ de marină.

—x—

D-lŭ Dr. V. Babeşŭ a fostŭ învitatŭ a lua parte la congresulŭ sanitarŭ, ce se va ţiné la Roma în 24 Septemvre şi la congresulŭ internaţionalŭ de medicină, ce se va ţine în Parisŭ la 27 Iulie.

—x—

Duelŭ mortalŭ. In 23 Iunie s'a întêmplatŭ unŭ duelŭ cu pistolulŭ între doi funcţionarĭ din Murĕşŭ-Oşorheiu Unulŭ dintre adversarĭ a căḑutŭ mortŭ pe locŭ. Casulŭ acesta a produsŭ mare sensaţiune în societatea de acolo.

—x—

La afacerea Panama. Raportulŭ generalŭ alŭ comisiunei de anchetă pentru Panama ḑice, că justiţia pronunţându-se, tótă lumea se închină dinaintea sentinţelorŭ sale. Istoria celorŭ 104 este o legendă, care a ţinutŭ cam multŭ şi la care e timpŭ de a se pune capĕtŭ. Raportulŭ justifică conduita d-lorŭ Floquet şi de Freycinet, însĕ blaméză pe d. Rouvier, că a primitŭ banii particularilorŭ pentru o trebuinţă guvernamentală. Elŭ judecă cu multă severitate rolulŭ companiei Panama. Au voitŭ a face, ca rĕsponsabilitatea desastrului sĕ caḑă asupra parlamentului şi republicei, însĕ manopera lorŭ n'a reuşitŭ,

—x—

Aniversarea luptei dela Custozza s'a serbatŭ în Oradea-mare cu ceremoniă, de către batalionulŭ dislocatŭ din regimentulŭ Nr. 39. In curtea citadelei, unde era adunată întréga garnisónă, ţinŭ locot.-mareşal. Wannisch o vorbire, în care preamări victoria archiducelui Albrecht. Acéstă vorbire, ţinută în limba germană, a fostŭ tălmăcită şi în limba română de către căpitanulŭ Humiţa.

—x—

Consiliulŭ municipalŭ din Parisŭ a primitŭ o moţiune, în care se esprimă dorinţa, ca teritorulŭ francesŭ sĕ fiă unŭ asilŭ neatinsŭ pentru esilaţii politicĭ.

—x—

Secetă. Preţulŭ vitelorŭ în tótă Francia a ajunsŭ de rîsŭ. Se vêndŭ cai pe preţŭ de 5—10 francĭ. Unii îşĭ împuşcă vitele, pentru că nu mai au cu ce le hrăni. Acésta din pricina ne mai pomenite secete, ce a bântuitŭ anulŭ acesta Francia. Se înţelege, că după acésta va urma o altă crisă, aceea a scumpirei vitelorŭ de muncă, în momentulŭ, când va fi trebuinţă de ele.

—x—

Moştenire de milióne. Din Timişóra se scrie, că acolo a sositŭ unŭ advocatŭ din Parisŭ, care caută pe unŭ anumitŭ Demetriu Ioanovicĭ, ca moştenitorŭ alŭ unui capitalŭ de 2 milióne fl. testate lui din partea unui unchiu alŭ sĕu din America.

—x—

Balŭ filantropicŭ. Inteligenţa română din Betleanŭ, în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, cu concursulŭ mai multorŭ tinerĭ academicĭ, arangiază unŭ balŭ filantropicŭ în sala casinei din Betleanŭ la 11 Iulie st. n. 1893. în favorulŭ bisericei şi şcólei rom. gr. cat. locale. Preţulŭ intrărei: de una persónă 1 fl. 20 cr., ér în familiă de persónă 1 fl. v. a. Incepu-tulŭ 7½ óre séra. Comitetulŭ arangiatorŭ. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se vorŭ primi cu mulţumită şi se vorŭ cuita pe cale ḑiaristică.

Din Francia.

„Agentia Havas" transmite următórele telegrame asupra casului cu documentele „furate", despre carĭ amŭ vorbitŭ în numĕrulŭ de Sâmbătă:

Parisŭ, 22 Iunie.

După ordinulŭ guvernului, procurorulŭ republicei a deschisŭ o anchetă în privinţa provenienţei şi valorii documentelorŭ, prin carĭ mai mulţĭ ómenĭ politicĭ suntŭ acusaţĭ, oă au primitŭ banĭ dela ambasada englesă din Parisŭ.

D. Dupuy şi Develle au refusatŭ sĕ priméscă şi sĕ ia comunicare de documentele presentate de d-lŭ Millevoye. D-lŭ Dupuy a declaratŭ, în numele guvernului, că nu voiesce sĕ aibă în posesiune şi chiar nicĭ sub ochii lui nisce documente furate dela o putere amică, nevoindŭ sĕ întrebuinţeze procedeurĭ de acéstă natură, nicĭ sĕ arunce nesiguranţa în spiritulŭ ambasadorilorŭ în relaţiunile cu guvernulŭ francesŭ.

Parisŭ, 22 Iunie.

Mare afluenţă şi animaţiune vie la Cameră. D. Millevoye întrébă în privinţa extradării lui Herz. D-lŭ Dupuy rĕspunde, că guvernulŭ continuă a se ocupa de acéstă afacere, însĕ Herz nu póte fi transportatŭ. D-lŭ Millevoye ḑice, că Anglia se servesce de secretele lui Herz; însĕ ceea ce e mai gravŭ este, că unŭ deputatŭ, care a cerutŭ abandonarea Corsicei, şi care a contribuitŭ a face, ca Francia sĕ renunţe la drepturile sale asupra Egiptului, este amestecatŭ aci.

După observaţiunile preşedintelui, d. Millevoye formulézŭ cererea de interpelare, însĕ preşedintele refusă sĕ-i dea citire, din causa conţinutului ei.

D-lŭ Pourquéry vré sĕ interpeleze în privinţa lui Herz, a lui Arton, şi asupra documentelorŭ furate dela ambasada englesă.

D-lŭ Dupuy rĕspunde, că guvernulŭ a făcutŭ şi va face totŭ ce-i va sta în putinţă pentru a obţiné estradarea lui Herz. In ceea ce privesce documentele furate, elŭ nu póte decâtŭ sĕ sesiseze justiţia. S'a şi deschisŭ o instrucţiune. (aplause vii).

D. Clémenceau soméză pe acusatorii lui sĕ dovedéscă, că elŭ a vêndutŭ ţéra sa pentru banĭ; ei suntŭ ţinuţĭ sĕ aducă acte la tribună.

D-lŭ Millevoye ḑice, că un individŭ originarŭ din insula Mauriciu a copiatŭ ḑi cu ḑi la ambasada Angliei scrisorile adresate d-lui Justin Lee (murmure, întreruperĭ). D-lŭ Millevoye citesce câteva pasagii din aceste scrisorĭ. Preşedintele şi d-lŭ Develle protestéză.

Scrisorile vorbescŭ de afacerea de Behring, de tratativele pentru alianţa cu Statele-Unite şi cu Rusia, de situaţiunea Belgiei, de prinţulŭ de Monaco (mişcărĭ vii, rîsete ironice).

D-lŭ Develle ḑice: Credŭ, că d-lŭ Milevoye a fostŭ victima unei scârbóse mistificărĭ.

D. Déroulède declară, că îşĭ dă demisiunea.

D-lŭ Millevoye citesce unŭ actŭ avêndŭ sigilulŭ ambasadei englese, care arată sumele vĕrsate la mai mulţĭ ómenĭ politicĭ, mai cu sémă d-lorŭ Burdeau, Clémenceau, Rochefort. Sumele variază între 500 până la 20,000 lire.

Fantasia acestui documentŭ pare atâtŭ de evidentă, încâtŭ risetele, fluerăturile şi protestările isbucnescŭ de pe tóte băncile Camerii. Impresiunea este, că d-nii Millevoye şi Déroulède au fostŭ păcăliţĭ.

D. Burdeau protestéză cu energiă.

D. Millevoye remite dosarulŭ preşedintelui.

D. Maujan depune o ordine de ḑi prin care se vestejescŭ calomniile nesuferite şi ridicule aduse la tribună.

D. Millevoye îşĭ dă demisiunea, pentru a puté, ḑice elŭ, sĕ compară liberŭ dinaintea justiţiei.

Mai mulţĭ boulangiştĭ declară, că se despartŭ de ambii lorŭ colegĭ şi că ei au cerutŭ sĕ demisioneze.

Ordinea de ḑi a d-lui Maujan este adoptată cu 382 voturĭ contra 4 (aplause în camera întrégă).

D. Dupuy depune raportulŭ generalŭ alŭ budgetului.

Şedinţa a fostŭ ridicată.

Parisŭ, 22 Iunie.

Documentele, carĭ, după d-nii Millevoye şi Déroulède. trebuiau sĕ compromită pe d-lŭ Clémenceau, s'au întorsŭ în contra lorŭ. Demisiunea lorŭ, în aparenţă spontaneă, a fostŭ cerută de Cameră, care a voitŭ, ca reparaţiunea sĕ fiă imediată. Ḑiua de astăḑi a fostŭ pentru d. Clemenceau o compensaţiă a ḑilei de Lunĭ şi în acelaşĭ timpŭ unŭ succesŭ.

Bancruta Greciei.

National-Bank für Deutschland, care a introdusŭ în Berlinŭ şi în Germania împrumuturile grecescĭ, a protestatŭ în contra aranjamentului întrevenitŭ între guvernulŭ grecŭ şi casa Hambro din Londra. Detentorii din Parisŭ s'au întrunitŭ şi ei, spre a lua hotărîrĭ în acelaşĭ sensŭ.

Nicĭ la Londra, lucrurile nu mergŭ bine. Mare parte din detentorĭ refusă d'a fi plătiţĭ în peticele de hârtii ce guvernulŭ grec voesce a le da cu forţa contra plăţei cupónelorŭ. Din acéstă causă 5% grecescŭ a datŭ înapoi închiḑêndŭ cu 48 ér 4% monopolŭ cu 52, cu totŭ avisulŭ oficialŭ că cuponulŭ de 1 Iulie va fi plătitŭ la terminŭ.

Opinia generală e pentru unŭ *controlŭ europénŭ* şi respectarea garanţiilorŭ speciale pentru tóte împrumuturile. Acţiunea diplomatică nu va întârḑia a începe imediatŭ după hotărîrile, ce se vorŭ lua de detentorĭ.

Miscarea detentorilorŭ e legitimă. Décă rentele grece cu garanţiile lorŭ speciale nu mai însuflă nicĭ o încredere şi n'au datŭ altŭ resultatŭ de câtŭ *moratoriulŭ şi deturnarea acelorŭ garanţii*, ce încredere şi ce siguranţă potŭ înspira *fondingurile* séu mai bine *fustanele grecescĭ* 5% şi plóia de garanţii, ce se promitŭ pe hârtiă pentru ele? Negreşitŭ, că acela care n'a avutŭ obrazulŭ d'a plăti fundingurile, de unde resultă, că aceea ce se oferă forţatŭ detentorilorŭ, cum ḑice „Curier. Finan." din Bucurescĭ este o speliaţiune, căreia nimicŭ nu'i póte pune capătŭ de câtŭ o tutelă financiară europénă.

Raţiociniu şi mulţămită publică

Grădisce, 24 Mai 1893.

Din motivulŭ numĕrului însemnatŭ a prunciloru obligaţĭ la şcólă, din care nicĭ jumĕtate nu potŭ fi instruaţĭ în şcóla confesională esistentă, fiindŭ ameninţaţĭ de a se face pentru ceilalţĭ prunci o şcólă de statŭ, şi fiind-că poporulŭ nu póte susţiné unŭ alŭ doilea învĕţătorŭ, deóre-ce şi pe care îlŭ susţine numai din repartiţiune îlŭ salariséză, s'a constituitŭ unŭ comitetŭ, care sĕ colecteze oferte benevole în banĭ, şi pe acéstă cale sĕ creeze unŭ capitalŭ, din care sĕ se edifice o a doua şcólă şi sĕ se salariseze unŭ alŭ doilea învĕţătorŭ în Grădisce, (vechia Ulpia-Traiană).

Indreptândŭ rugărĭ în mai multe părţĭ, amŭ mai primitŭ darurĭ benevole dela p. t. d-nĭ:

Moise Nesiu, profesorŭ în Oradea-mare, cu lista Nr. 43, contribuindŭ d-sa 5 florinĭ.

Diamandi Manole, comerciantŭ în Braşovŭ, cu lista Nr. 50, contribuindŭ d-sa 10 fl.; N. G. Stănescu 5 fl.; Tache Stănescu 10 fl.; N. N. 1 fl. Suma 26 fl.

Dr. *Emilŭ Fekete Negruţiu*, medicŭ în Şintereagŭ, cu lista Nr. 147, a contribuitŭ 2 fl.

D-lŭ *Căpitanŭ Grădişteanu* din Bucurescĭ, a donatŭ 100 francĭ, în aurŭ: 47 fl. 80 cr.

Avelŭ Popŭ Bociatŭ în Grădisce, cu lista Nr. 30, a contribuitŭ d-sa 25 fl.; Simon Adolf 1 fl.; Simon Herman 5 fl.; Aloise Romanŭ 1 fl.; Manase Popŭ 1 fl.; Romulŭ Raca 2 fl.; Mihaiu Popŭ 2 fl.; Stefanŭ Ţarina 1 fl.; Nicolau Ţarina 50 cr.; Iustinŭ Ţarina 1 fl.; Andreiu Ionaşiu 1 fl.; Andreiu Bociatŭ 1 fl.; Ambrose Popŭ 10 cr.; Samsonŭ Popŭ 50 cr. Suma 42 fl. 10 cr.

D-lŭ Georgiu Popŭ din Gesagiu a donatŭ 1 fl.; „Ulpiana", institutŭ de creditŭ în Grădisce 30 fl.; Georgiu Munteanŭ, preotŭ în Silaşŭ, cu lista Nr. 17, a contribuitŭ 4 fl.; „Sătmăreana", institutŭ în Seinĭ, cu lista Nr. 9, a donatŭ 5 fl.; „Arieşana", institutŭ de creditŭ în Turda, cu lista Nr. 156, a donatŭ 5 fl.

Iónŭ Dancin, directorŭ în Ofenbaia, cu lista Nr. 149, a colectatŭ dela d-sa 1 fl.; „Munteana", institutŭ de creditŭ 15 fl.; Iónŭ Tordai 1 fl.; N. Fodoreanŭ, inv. 50 cr. Suma 18 fl. Petru Călcinariu, advocatŭ în Orşova, cu lista Nr. 145 a colectatŭ dela d-sa şi d-na Aneta Călcinarŭ 1 fl.; Ióne Ianza, vicarŭ în Haţegŭ, cu lista Nr. 1, a colectatŭ 8 florinĭ.

Laolaltă 194 fl. 90 cr. Transportŭ din Nr. 278 alŭ „Gazetei Transilvaniei" din a. tr. 468 fl. 81 cr. *Suma totală 663 fl. 71 cr.*

Pentru aceste sacrificii puse pe altarulŭ culturei naţionale, generoşii contribuitorĭ şi colectanţĭ, primésca mulţămitele nóstre şi ale poporului românŭ din Grădişte şi giurŭ.

Din nou rugămŭ pe stimaţii domnĭ, carĭ au primitŭ liste de colectare, sĕ bine voésca a ne întinde sucursulŭ posibilŭ întru salvarea causei nóstre culturale şi a ne retrimite listele, căcĭ comitetulŭ nostru de supraveghiare, póte fi în prepusŭ, că noi amŭ fi malversatŭ unele sume, cu carĭ liste nu ne putemu legitima.

Avelŭ Popŭ Bociatŭ, prot. şi pres. sen. şcol. — *Ales. Alisandroni*, curatorŭ primŭ.

Iosivŭ Ijăconĭ, cassarŭ sen şcol. — *N. Trimbiţoniu*, inv. şi not. sen. şcol.

DIVERSE.

Maxime. Câţĭ părinţĭ credŭ, că şĭ au crescutŭ fetele, după ce plătescŭ dascălilorŭ, ce i-au avutŭ. — O virgină trebue în totŭ minutulŭ sĕ aibă înaintea ochilorŭ sĕi ideia, că ursita ei e a face fericirea unui bărbatŭ. *Mdm. Bernier.* — Orĭ unde popórele au avutŭ moravurĭ bune, femeile au domnitŭ. *Bernadin de St. Piere.* — Singura sciinţă a femeilorŭ e morala. *Mdm Bernier.* — Morala e atâtŭ de nouă în Europa, încâtŭ guvernele n'au sciutŭ până astăḑi, că erau datóre a avé îngrijire de copii. *Bernadin de St. Piere.* Rĕutatea derivă mai adesea dintr'o carieră greşită.—Pentru că cei mai mulţĭ nu se cunoscŭ pe sine, suntŭ atâţĭ imbecilĭ şi ómenĭ rĕi. — Nu e de importanţă a sci, ce ne convine, ci la ce ne potrivimŭ noi. *Emil Souvestre.*

Culese şi traduse de *Camilŭ B...*

Tunurĭ uriaşe. Foile germane spunŭ' că fortulŭ ce se va construi pe insula Neuwaik la Hamburgŭ, va fi armatŭ cu cele mai marĭ tunurĭ Krupp. Ţéva acestorŭ colosurĭ e lungă de 14 metri; proiectila cântăresce 1,000 kilograme, ér încărcătura de pulbere 410 kgr. Tunurile batŭ la o distanţă de 8850 metri. O grenadă de oţelŭ de 1,000 kilograme pătrunde la 1.000 metri o placă de ferŭ grósă de unŭ metru, cele-l'alte forturĭ ale Elbei vorŭ primi tunurĭ lungĭ de peste 9 metri. Proiectila va cântări 215 kilograme, ér încărcătura de pulbere 115 kgr. Aceste tunurĭ potŭ bate până la 20 kilometri. Incercările făcute cu aceste tunurĭ au satisfăcutŭ pe deplinŭ.

Dr. I. T. Mera
medicŭ românŭ
în Karlsbad.
Marktplatz „Tempel."
4*—

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Iunie 1893.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd.	9.74
Argintŭ român.	„	9.68	„	9.70
Napoleon-d'orĭ	„	9.78	„	9.82
Galbenĭ	„	5.70	„	5.74
Ruble rusescĭ	„	1.28	„	—.—
Mărcĭ germane	„	60.—	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.92	„	—.—
Scrisurĭ fonc. Alb. 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%		101.50	„	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iunie 1893.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	116.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123 93
„ „ „ „ argint 4½%	101.25
Oblig. „ „ „ de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare	96.10
„ „ croato-slav. . . .	—.—
Despăgubirea dijmei de vin . .	97.50
Imprum. ung. cu premii. . . .	148 25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghed.	141.75
Renta de hârtie austr.	98.10
„ „ argint „	98.—
„ „ aurŭ „	117.55
Losurĭ din 1860	148.—
Acţii de-ale Băncei austro-ung. .	991.—
„ „ „ ung. de credit.	412 50
„ „ „ aust. de credit.	339 50
Galbenĭ imp.	5.83
Napoleondorĭ	9.80½
Mărcĭ imp. germ.	60.35
London (lire sterlinge)	123.15
Rente de coróne austr. . . .	96.65
„ „ „ ung. . . .	95 —

Nr. **7907** 1893.

Escriere de concurs!

La oficiulŭ localŭ forestieralŭ orăşenescŭ este de a se ocupa pe viaţă **postulŭ unui protoforestier,** eventualminte acela alŭ unui forestier de revier respective acela alŭ unui adjunct.

Venitele protoforestierului suntŭ:

Salariu . . . . . fl. 1200.—
Banĭ de locuinţă . . . . „ 200.—
Paşşalŭ de drumŭ şi diete 200.—
şi 56 metri lemne de fagŭ.

Pe lângă documentarea qualificaţiunei prescrise de § 6 alŭ art: de lege XXXI din 1879 au de a şĭ ascerne reflectanţi atestatulŭ de botezŭ, mai departe unŭ testimoniu physicalŭ asupra sănătăţei, testimoniulŭ de moralitate şi totŭ-de-odată sĕ documenteze, cumcă cunoscŭ cele trei limbĭ ale patriei i. e. limba germană, maghiară şi română.

Pentru postulŭ de protoforestierŭ are sĕ se documenteze totŭ-de-odată o praxă de sine stătătóre de 7 anĭ;

Petiţiunile instruite în amintitulŭ modŭ au de a se **ascerne până în 31 Iulie** a. c. sub scrisului magistratŭ.

Braşovŭ 17 Iunie 1893.

1—2. **Magistratulŭ orăşĕnescŭ.**

Nr. **7190**—1893.

PUBLICAŢIUNE.

Spre scopulŭ predărei lucrărilorŭ preliminate cu **2265 fl. 18 cr. pentru clădirea unei latrine în cassarma** din strada négră, mai departe a lucrărilorŭ referitóre la **permutarea canalului de apă,** ce trece prin curtea casarmei, precum şi a lucrărilorŭ **pentru canalulŭ de scurgere, a apei de fântână şi de ploie** din curtea casarmei, se va ţinŭ în **1 Iulie a. c.** înainte de prândŭ la 11 óre în oficiulŭ orăşenescŭ economicŭ o pertractare scripturistica de oferte.

Se invită de-i toţĭ reflectanţi, ca sĕ 'şĭ ascearnă economului Ernst Hintz, până la inceputulŭ pertractărei de oferte ofertele lorŭ scripturistice, sigilate, provĕdute cu timbru de 50 cr. şi cu unŭ vadiu de 5% din suma pretinsă. In ofertŭ are de a se aminti în cifre şi litere suma pretinsă, respective scăcămêntulŭ percentualŭ din suma preliminată, continêndŭ totŭ-deodată dechierăţiunea ofertului, cumcă 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi că se supune lorŭ.

Condiţiunile aceste precum şi planulŭ şi preliminarulŭ de spese se află până la inceputulŭ pertractărei de oferte în biroulŭ oficiului orăşenescŭ economicŭ spre examinare din partea fie-cărui.

Braşovŭ, 19 Iunie 1893.

Magistratulŭ orăşĕnescŭ

1—3.

Cheque-Conto la postă Nr. 505.

INSTITUTULŬ DE CREDITŬ ŞI DE ECONOMIĬ

„ALBINA“

FILIALA BRAŞOVŬ,

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

primesce depunerĭ spre fructificare pe lângă 4½% şi plătesce însaşĭ darea de venitŭ pentru ele.

Escomptează cambiĭ cu interesse dela 5½ în sus;

Acordă împrumuturĭ pe ipotece, până la jumătate a valórei lorŭ **cu 6%;**

Lombardează efecte şi monete, acordândŭ 85% din valórea de curs, şi

Giuvaeriĭ şi mărfurĭ acordandŭ ⅔—¾ a valórei lorŭ ca împrumutŭ, cu procente dela 5½ în sus,

Cumperă şi vinde efecte Valute şi devise cótate la bursele din Budapesta, Viena şi Bucurescĭ după cursulŭ ḑilei, recomandândŭ mai alesŭ pentru plasărĭ de capitalĭ diferitele efecte române, carĭ pe lângă cea mai mare asiguranţă ofer unŭ produsŭ de peste 5%, şi carĭ sĕ află totdeauna de vêndare la cassa institutului în Braşovŭ;

Efeptuesce sub cele mai ieftine condiţiunĭ **plăţĭ şi incassărĭ** şi eliberează **asemnate asupra tuturorŭ pieţelorŭ**, mai ales din România;

Rescumperă fără nicĭ o detragere cupóne, le escomptéză naintea scadenţei lorŭ şi cumperă cu cele mai bune preţurĭ cupóne dela efecte române;

Ingrigesce în comisiune orĭ şi ce transacţiă ajutată fiindŭ de legăturile ce le întreţine cu firme de rangul primŭ în Budapesta, Viena şi Bucurescĭ, de a putea servi clientelei sale în celŭ mai culant şi folositorŭ modŭ;

Dă cu chiriă magazine şi locurĭ de depou pe teritoriulŭ seu alăturea cu gara reg. ung. de stat şi legatŭ cu acésta cu dóuă căli ferate, Strada Gărĭ Nro 45, şi în fine

Face asigurărĭ asupra vieţei omului, ca representanţă a societăţiĭ de asigurare „EQUITABLE“ din New-York, după condiţiunile avantagióse ale acestei societăţĭ, în tóte combinaţiunile.

Biroul: piaţă, tîrgulŭ botelorŭ Nr. 22, etagiulŭ I.

Óre de oficiu: ½8—½2, **óre de cassă:** 8—1.

18—*

Curată reciprocitate. — Fără acţionarĭ.

Totŭ venitulŭ revine celorŭ asiguraţĭ.

Celŭ mai mare şi bogatŭ institutŭ de banĭ din lume.

Fondulŭ de asigurare **907 milióne** francĭ.

The Mutual societate de asigurare pe viaţă din New-York fundată 1843.

Asigură viaţa după modalităţile cele mai diferite şi mai favorabile.

Cu prospecte şi cu cele mai bune informaţiunĭ servesce:

Subdirecţiunea Ardelénă séu agentura principală locală

Braşovŭ, uliţa Neagră Nr. 45.

11—*

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ. . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ. . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ. . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ. . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 10 min. diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşovŭ la Zêrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 16 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 25 min. séra.

Dela Braşovŭ la Ch.-Oşorheiu.

Trenulŭ de persóne: 5 óre 46 min. dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Sosirea trenurilorŭ în Braşovŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zêrnescĭ la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 10 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 10 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşovŭ.

Trenulŭ depersóne: 8 óre 18 min. dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óre 49 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 56 min. séra.

Anunciurĭ

(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casulŭ publicării unui anunciu mai mult de odată se face scăḑĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu,** şi în tutungeria **I. Gross.**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.